عکس‌ها: نعیم احمدی/ ایران

گزارش خبرنگار «ایران» از حال و هوای بخش کودک و نوجوان سی و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب

گرانی نتوانست بین کودکان و کتاب جدایی بیندازد!

آذین آقاجانی
روزنامه‌نگار

بخش کودک و نوجوان سی و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب، امسال نیز همچون سال‌های گذشته همراه با شور و هیجان در حال برگزاری است. این بخش که در رواق شرقی مصلی امام خمینی(ره) قرار دارد، با چیدمانی جذاب از کاغذها و بادکنک‌های رنگارنگ به استقبال کودکان و نوجوانان رفته است؛ در حدی که توجه بزرگسالان را هم به خود جلب کرده و آنها هم به بهانه فرزندانشان با حضور در این بخش نوستالژی‌های دوران کودکی‌شان برایشان زنده می‌شود. بر اساس گفته برخی ناشران، حوزه کودک و نوجوان، باوجود تورم، گرانی کاغذ و مشکلات اقتصادی، با استقبال خوبی روبه رو شده است.

تلویزیون، فضای مجازی و کتابخوانی

نشر «نبات» یکی از ۲۲۰ انتشاراتی حوزه کودک و نوجوان حاضر در نمایشگاه امسال است که مجتبی سادات، مدیرعامل آن درباره استقبال از غرفه این نشر در مقایسه با سال گذشته می‌گوید: آمار ثبت شده‌ای را نسبت به سال گذشته بررسی نکرده‌ایم؛ اما در کل از لحاظ شلوغی می‌توان گفت مثل گذشته بود و شاید هم بهتر، ولی این شلوغ بودن به معنی فروش بیشتر نبود و به دلیل مشکلات اقتصادی، افت سبد خرید مخاطب نسبت به دو سال گذشته کاملاً محسوس است. با این حال فروش غرفه ما به دلیل ماهیت و جذابیتی که حوزه کودک و نوجوان دارد، در کل رضایتبخش بوده است.

سادات در پاسخ به اینکه تلویزیون و بویژه فضای مجازی چه تأثیری بر کتابخوانی کودکان داشته است، می‌گوید: فعلاً روی مخاطبان زیر ۷سال تأثیری نداشته، اما تأثیر آن روی مخاطبان بالای ۷سال کاملاً مشهود است و با توجه به اینکه کودکان امروز بشدت تحت تأثیر بازی‌های رایانه‌ای، گوشی و فضای مجازی هستند و به تماشای انیمیشن‌ها می‌نشینند، به میزان بالایی کتابخوانی آنها را تحت تأثیر قرار داده است.

> ما حتی اگر یک کتاب با کیفیت تألیفی را هم منتشر کنیم باز هم فروشمان نسبت به کتاب‌های ترجمه کمتر است. چراکه آن اعتماد به نویسندگان ما از سوی مردم کم و تبلیغ برای آنها هیچوقت نبوده!

بهره‌مندی از اساتید دانشگاه و روانشناسان در ترجمه کتاب‌ها

محمد رضایی، مسئول فروش انتشارات «پیام محراب» و «پیام بهاران» که ناشران تخصصی کتاب‌های علمی برای کودکان و نوجوانان هستند، درباره استقبال از نمایشگاه کتاب امسال در مقایسه با سال‌های گذشته می‌گوید: با وجود گرانی کاغذ و در نتیجه گرانتر شدن کتاب‌ها، انتظار ما استقبالی کمتر از این بود، ولی بازهم خدا را شکر بد نبود.

رضایی، دایرةالمعارف‌های علمی را پرمخاطب‌ترین کتاب‌های این انتشارات اعلام می‌کند: به‌دلیل اینکه در حال حاضر اکثر خانواده‌ها نسبت به رشد علمی فرزندانشان آگاه هستند و برایشان مهم است، این دایرةالمعارف‌ها خیلی پرطرفدارند.

با توجه به اینکه اکثر کتاب‌های انتشارات «پیام محراب» و «پیام بهاران» ترجمه هستند، از رضایی می‌پرسم آیا برای انتخاب کتاب‌های خارجی منبع خاصی دارید و انتخاب‌هایتان بر چه اساسی است؟ وی می‌گوید: ما همیشه کتاب‌هایی را انتخاب می‌کنیم که اطلاعات جامع‌تری داشته باشند و برای این کار سعی می‌کنیم از متخصصان این حوزه استفاده کنیم که از اساتید دانشگاه (رشته‌های تاریخ، نجوم و...) و روانشناسان کودک و بالینی هستند. هدف ما این است که کتاب‌هایی را منتشر کنیم که برای پیشرفت کشورمان و ارتقای سطح علمی کودکان مفید باشد.

اعتماد بیشتر مخاطبان به نویسندگان خارجی و فروش بهتر کتاب‌های ترجمه شده

احمد زند، مدیر بازرگانی نشر «افق»، استقبال از غرفه این نمایشگاه را تا به امروز خوب ارزیابی می‌کند: با توجه به اینکه سال گذشته ما جای خوبی نبودیم استقبال از غرفه ما نسبت به سال گذشته خیلی بهتر بوده است.

از زند درباره تغییر ذائقه مخاطبان ژانر کتاب کودک و نوجوان می‌پرسم و اینکه چطور می‌شود سلیقه مخاطبان دهه ۶۰ در مقایسه با دهه ۸۰ و ۹۰ آنقدر تفاوت داشته باشد، به عنوان مثال، کودکان و نوجوانان امروز بیشتر سمت کتاب‌های فانتزی، ترسناک و مانگاها می‌روند و دهه شصتی‌ها بیشتر کتاب‌های کلاسیک می‌خواندند. وی پاسخ می‌دهد: دقیقاً درست می‌گویید. یکی از دلایل این اتفاق، بازی‌های رایانه‌ای است و همین طور فیلم‌هایی که می‌بینند. در دهه ۶۰ و ۷۰ محدودیت بازی‌ها و دسترسی به فیلم‌ها زیاد بود و به عبارتی کودکان آن دوره عقب‌تر بودند.

او درباره اینکه چرا اکثر کتاب‌ها ترجمه است، می‌گوید: کتاب‌های ترجمه درآمدزایی بهتری دارند و در کل مخاطبان بیشتر دنبال کتاب‌های ترجمه شده هستند تا تألیفی؛ چراکه اعتماد بیشتری به نویسندگان خارجی دارند و خیلی بیشتر با آنها ارتباط برقرار می‌کنند. متأسفانه استقبال از کتاب‌های تألیفی خیلی کمتر است.

زند درباره اینکه چه راهکاری برای جذب مخاطبان به کتاب‌های تألیفی وجود دارد، تصریح می‌کند: این اتفاق ریشه در نویسنده پروری ما دارد. ما باید مانند خارج از کشور آنقدر به نویسنده‌هایمان بها بدهیم و برایشان تبلیغات کنیم که اعتماد مردم را جلب کنیم. ما حتی اگر یک کتاب با کیفیت تألیفی را هم منتشر کنیم باز هم فروشمان نسبت به کتاب‌های ترجمه کمتر است. چراکه آن اعتماد و تبلیغ هیچوقت نبوده!

کمک به مخاطبان شهرستان‌ها با برگزاری بخش مجازی

سراغ حسین مافی، مدیر نشر سایه گستر (کتاب‌های «توت فرنگی») می‌رویم که با ۵۵۰ عنوان کتاب در حوزه کودک و نوجوان در نمایشگاه امسال حاضر شده است. به گفته او، بجز روز اول که همزمان با افتتاحیه نمایشگاه بود، استقبال از این غرفه و میزان فروش در چندروز بعدی خوب بوده است: در روز نخست نمایشگاه به علت اینکه اعلام کرده بودند افتتاحیه آن برگزار می‌شود، بسیاری از مردم فکر کرده بودند که فقط افتتاحیه است و نمی‌توانند حضور پیدا کنند؛ چراکه مراسم افتتاحیه در سال‌های گذشته همیشه پیش از آغاز به کار نمایشگاه برگزار می‌شد، اما امسال روز آغاز به کار نمایشگاه و مراسم افتتاحیه آن هردو در یک روز بود. اما در ادامه و روزهای دوم به بعد شکر خدا استقبال بهتر شد.

مافی درباره توأم بودن نمایشگاه حقیقی و مجازی کتاب، می‌گوید: برخی این‌گونه فکر می‌کنند که این تصمیم خوبی است و به آن احترام می‌گذارند؛ چرا که اعتقادشان بر این است که مخاطبانی که در شهرهای دور هستند و به دلایلی امکان حضور در نمایشگاه را ندارند، می‌توانند کتاب مورد نظر خود را از طریق خرید مجازی تهیه کنند، اما از طرفی، برخی مخالفند و بر این باورند که این مشکل هم به وجود می‌آید که برخی از کسانی هم که می‌توانند در نمایشگاه حقیقی شرکت کنند و شرایط حضور را دارند، ممکن است در نمایشگاه حاضر نشوند و ترجیح دهند خرید خود را در منزل و از طریق سایت انجام دهند که این حضور افراد را کمرنگ می‌کند و از شور و هیجان نمایشگاه می‌کاهد.

مدیر نشر سایه گستر معتقد است بهتر بود نمایشگاه حقیقی و مجازی را با فاصله

> بهتر بود نمایشگاه حقیقی و مجازی را با فاصله زمانی از هم برگزار کنند: مثلاً می‌توانستند با فاصله حدوداً ۶ ماه از هم و در هفته کتاب در آبانماه برگزار کنند یا حداقل با فاصله ۱۰ روز از هم که ناشران هم بتوانند نفسی بکشند!

زمانی از هم برگزار کنند: مثلاً می‌توانستند با فاصله حدوداً ۶ ماه از هم و در هفته کتاب در آبانماه برگزار کنند یا حداقل با فاصله ۱۰ روز از هم که ناشران هم بتوانند نفسی بکشند! اکنون ما در هر دو جبهه (مجازی و حقیقی) فعالیت می‌کنیم و واقعاً دشوار است که بتوانیم هردو را همزمان مدیریت کنیم.

انتشارات «ایران»

«حرکت در جهنم به نیت بهشت» و «جزیره سرگردانی»

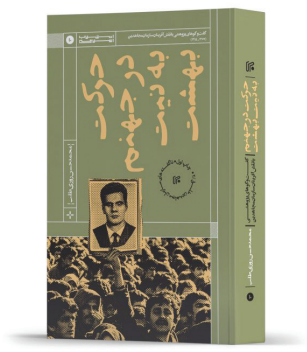

دو کتاب «حرکت در جهنم به نیت بهشت» نوشته محمدحسن روزی‌طلب و «جزیره سرگردانی» نوشته بیژن مومیوند شامل مجموعه گفت‌وگوهایی با افراد مختلف درباره سازمان مجاهدین خلق است (۱۳۵۷-۱۳۴۴).

افرادی که با آنها گفت‌وگو انجام شده، از اعضای سابق این سازمان در دوره پیش از انقلاب بوده‌اند. برخی از این افراد کسانی هستند که با تغییر ایدئولوژی سازمان در سال ۱۳۵۴، از این سازمان جدا شده و برخی تا سال‌های بعد از آن هم همچنان در سازمان فعال بودند. مباحث مطرح شده در این گفت‌وگوها شامل ایدئولوژی و تفکر سازمان مجاهدین خلق، اقدامات و فعالیت‌های اعضای این سازمان در وقایع و جریانات انقلاب، نحوه ارتباط و تعامل آنها با سایر گروه‌ها و سازمان‌های سیاسی و شرایط کشور در سال‌های منتهی به پیروزی انقلاب اسلامی است.

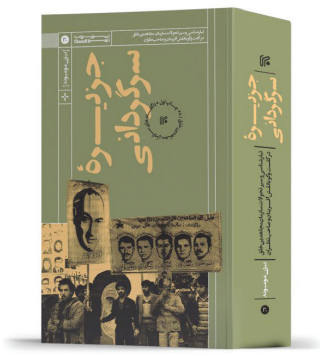

در این کتاب‌ها ناگفته‌های زیادی از سازمان مجاهدین خلق در دهه ۵۰ ارائه می‌شود که خواندنی و قابل تأمل هستند.

دیپلماسی با صدای بلند (۴ جلد)

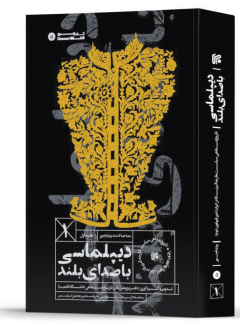

تاریخ شفاهی سیاست خارجه امریکا در ایران (دوره پهلوی دوم)

«دیپلماسی با صدای بلند» مجموعه مصاحبه‌های ویلیام بور با چند نفر از دیپلمات‌ها و مستشاران امریکایی و افسران سیا است که طی دوره پهلوی دوم در ایران حضور داشتند. این مصاحبه‌ها با همکاری بنیاد مطالعات ایران، به‌عنوان نهاد پژوهشی غیرانتفاعی، تحت حمایت اشرف پهلوی در شهر واشنگتن و دفتر پژوهش‌های تاریخ شفاهی دانشگاه کلمبیا از سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۸۸ ضبط و تنظیم شده است. بنیاد مطالعات ایران رسالت خود را مطالعه مسائل حکومتی و اجتماعی ایران معاصر، به منظور تبیین محورهای نظامی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ایران در قرن بیست و یکم اعلام کرده است، اما در عمل این بنیاد تریبونی برای نویسندگان و چهره‌های وابسته به رژیم پهلوی و بستری برای تبلیغ درباره میراث این رژیم است. ترجمه این مجموعه چهارجلدی را گروه مترجمین انتشارات ایران انجام داده‌اند.